

SOKÁC BABA

Ének még a régi szokások, hagyományok a hercegszántói sokácok között. Főként az idősebbek, no meg a kultúrcsoport tagjai ápolgatják. A fiatalokból álló csoport két legjellegesebb patronusa, Gály György és felesége.

Most nálunk beszélgetünk. Gyuri bácsi régen nyugdíjas már. Öszhajú, kissé szegletes arcú, közvetlen, kedves ember, igazi szláv típus. Felesége, Erzsi néni magyar. Kerekarcú, vidám tekintetű, fiatalos külsejű.

Az ő ifjúságuk idején ritkán házasodott össze szerb legény és magyar lány. Ma már ez olyan gyakori a községben, hogy szinte számon se tartják.

Körülnéztek a kis konyhában. A falon oklevelek. Az egyiket olvasom: A délszláv népi zene ápolásában és terjesztésében kifejtett sikeres munkájáért Gály Györgynek, 1964. május 1-én, A másik oklevelet a határőrségtől kapta.

Mutatja a nemrég érkezett levelet, amelyben Og-

nyenovics Milán, a Magyarországi Délszlávok Szövetségének főtájkára elismerését fejezi ki eddigi munkájáért és kéri, hogy továbbiakban is patronálja a fiatalokat.

— Természetesen vállalom — mondja Gyuri bácsi —, hiszen nem is tudnék én már nélkülülni. Köztük én is megfiatalodom.

Mint a kultúrcsoport zenei vezetője, harmonikáján elővarázsolja a régi szép szláv dallamokat, amelyekre már csak az idősebbek emlékeznek. Ezekre énekelnek, táncolnak a sokác fiúk és lányok.

A csoport nemcsak itthon, hanem a környező községekben is fellép, sőt vendégszerepeltek már többször Jugoszláviában is.

Erzsi néni is mindig elkíséri őket, hiszen ő az öltöztetőjük. Ismeri az ősi népviseletet, legalább úgy, mint a legöregebb délszlávok.

— Bizony, egyre nehezebb beszerezni a kellékeket — panaszkodik. —

Nemcsak a nagyoknak, hanem a kicsiknek is.

A kicsik alatt Erzsi néni a sokác babákat érti, amelyeket ő szokott otthon üres óráiban készíttetni.

Riportutakon

Ezek a népviseletbe öltöztetett babák valóságos műremek. Kevés van belőlük, nagy részük külföldre kerül. Küldött egyet Tye-reskovának is, az első női úrhajónak.

— Ajándékoztam Dobi István elvtársnak, az Elnöki Tanács nyugalmazott elnökének is, aztán a közlekedési és postaügyi miniszternek — sorolja. — Sajnos, már az én kezeim sem olyan fürgék, mint azelőtt, meg aztán babafejet sem lehet kapni, mert az az egy, amit nem én készítek. A maszekok Budapesten méregdrágán adják.

Sajnálkozok, hogy nem tud mutatni egyetlen kész babát sem. — Az utolsót is elkunyerálták, de a megyei tanácstagunknál, Filákovity Vitályosnénál megtekintheti — világosít fel.

Sikerült szemügyre venni Erzsi néni műremekét. Valóban szép munka.

Hercegszántó lakosságának körülbelül egyharmada délszláv. A sokácok az ősek régi szép hagyományait a község magyar lakosságával együtt és egyetértésben óvják meg a feledéstől.

K. S.

A lapos kincse

A tanyák közt szelíd homoklankákon vezet az út a Kincseslaposig. „Jó legelő volt arra mindig” — mondják a környékiek. — „A mélyebb részeken egy év-

dott, mélyebb fekvésű rések történetét.

Aztán jött néhány mérnök. Lefúrtak a földbe pár méterre — talajmintákat gyűjtöttek. Kis üvegekbe tocsogtatták a puha fekete földet, elvitték megvizsgálni. Kitűnő lápföldet találtak, átlagosan 15-16, de egyes rétegekben 20 százalékos is elérő szervesanyag-tartalommal.

És ezzel kezdődött a jászszentlászlói lapok „legújabb kori” története.

— Amikor értefűltünk a vizsgálat eredményéről, azonnal megterveztünk egy

véleményét is. A recept: holdanként 4-500 mázsa láptalaj, 100 mázsa szerves trágya és 4 mázsanyi vegyes műtrágya keveréke. Az idén először saját gépekkel végezzük a talajjavítás teljes folyamatát. A munka eredménye? Az aszályos nyár ellenére öntözés nélkül is 40 mázsa csötermést értünk el kukoricánkból. Ahol nem is a 40 mázsa a lényeg, bár ez sem lebecsülendő, hanem az, hogy egyáltalán termett.

Öntözés nélkül? Valószínűleg utoljára beszélgetünk erről. A kitermelt lápföld helyén hatalmas víztározót

Markológépek rakják a vonatra a magas szervesanyag tartalmú lápföldet.

mokot, aztán megint eső, szél... Így ment ez talán ezer évig is!” A tanyaiak így mesélik el a beláposo-

nagyobb arányú talajjavítási programot. Voltak itt próbálkozások azelőtt is, sajnos, kevés eredménnyel. Hej, ha előbb kezdhettük volna! — sóhajt Baki Ferenc, a jászszentlászlói Aranyhomok Termelőszövetkezet főagronómusa. Aztán folytatja.

— A mi területünk állattartó képessége meglehetősen alacsony, a szántótegyesre vetített állatsűrűség kicsi. Pedig az intenzív gazdálkodás, a kertészeti kultúrák minden évben hatalmas mennyiségű trágyát igényelnek. A talajjavítás egyik legfontosabb érdekünk, persze sok pénz kell hozzá. Kapóra jött az évenkénti negyedmillió állami támogatás. A lapot felhasználjuk a szőlőben, gyümölcsösben, ezenkívül 120 hold szántót is javítunk vele. Hogy a munka szakszerűbb legyen, kikértük az OMMI

nyertünk. Kézenfekvő volt a gondolat és rövidesen tervvé lépett elő: öntözni kell a közeli földeket. Mivel a kézi munkaerő nagy részét lekötö a 150 holdnyi szőlő, konyhakertészetre nem gondolhattunk. Maradt hát a szántóföldi öntözés, és a törpealmás locsolása. Ezt a terv pedig már jövőre valósággá válik.

A jászszentlászlói lap néhány év múlva nem létezik többé. Egyik régi gazdájáról, de az is lehet, hogy egy legendáról kapta nevét: Kincseslapos. A lapos kincset nem a buja fűben, hanem annál egy kicsit lejjebb találták meg az emberek. Évek óta szétszórják ezt a kincset a környező földeken és a legendából valósággá, forinttá válik.

Baranyi Pál

Humoros miniatűrök

Ilyen ez a KRÓNIKA...

EGY RÓZSASZÁL

Egy bedfordi (Anglia) gyár nagylelkű igazgatója egy-egy szál sárga rózsát küldött azoknak a munkásfeleségeknek, akiknek a férjük határidő előtt építette föl a gyár egyik új csarnokát. Az erre felfigyelő újságírónak a vajszívű direktor elmondta, hogy előbb a munkásokat akarta megjutalmazni, de aztán arra gondolt, hogy a túlórázó férfiak feleségei is viselték a munka terhet, és helyesebb rájuk gondolni.

Egy-egy szál rózsaszál mégis csak olcsóbb megoldás volt, mint egy valamirevaló jutalom...

ORVOSI JELENTÉS

Therese Conley houstoni háziasszonynak a konyhájába a minap betévedt egy egér. Az asszony észrevette és — természetesen — rettenetesen sivalkodni kezdett. Nem hiába...

Első kiáltására ugyanis az egér megtorpant, a másodikkra felfordult és ki-múlt.

Halálának oka — állapította meg később egy általorvos — szívszélhűdés...

SZERELMI ÁLMOK

A Paris Jour-ban nemrégiben a következő hirdetés jelent meg:

„Két szép fiatal lány, testvérek, gyereket szeretnének. Csak intelligens és vonzó külsejű jelöltek jelentkezzenek. Legnagyobb titoktartást igénylünk. Házasság nem jöhet szóba.”

ÉJFÉLI TELEFON

A berni Gordon házaspár a minap vendégszobában szórakozott, amikor éjfélkor a következő telefonhívást kapta:

— Uram! Gyermekük teljesen tönkreteszik a lakásukat! A fürdőszobából folyik a víz. Elzártam a

csapot, és a félig megfagyott kutyát kivettem a hűtőszekrényből. Nem, uram, ezért nem jár semmiféle köszönet... Adjának hálát a sorsnak, hogy vannak még tisztességes betörők!...

ÉLŐ FESTMÉNY

Ha egy festmény járn tudna, bizonyára könnyebb lenne eladni — gondolta nemrégiben két nagyreményű, Párizsban élő hindu festő. Azután találtak kitűnő megoldást ötletükre. Szerződtek egy csinos ifjú modellt, röpké három óra alatt ráamozolták meztelen testére a „festményt” és útjára bocsátották. A sőtálló és domborműre emlékeztető képnek nagy sikere volt a párizsi boulevardokon, de — sajnos —, a mű nem volt eladós. Azóta a két festőújító műtermében nyüzsgönek az érdeklődők. Újabb „élő” festményekben kívánnak gyönyörködni.

E HETI KRIMINK

Suzanne Ferou párizsi lakására korán reggel becsöngetett két férfiú azzal, hogy a villanytársaság alkalmazottai és ellenőrizniük kell a villanvezetéket. Dolguk végeztével magukkal vitték Ferou asszony hatmillió frank megtakarított pénzét.

Nem sokkal később úrra két férfi állt az ajtó előtt, csöngettek, mondván, a rendőrségtől jöttek. A kárán keserű Suzanne nagyon megörült, hogy ilyen gyorsan megérkeztek a közbiztonság őrei. Öröme azonban korai volt, mert alaposan öszezsídták, hogy otthon tartotta a pénzt.

Mire Ferou asszony szegve bevallotta, hogy bátyja ötmillióját is őrizi a két „felügvelő” volt olyan kedves, és megvette megőrzésére...

Krónikás: Révész Tibor

A statisztika tükrében

Kilenc százalékkal több táppénzes

Egymillió munkanap — kerekén nyolcmillió munkára — esett ki az első félévben a betegségek miatt. A táppénzes napok száma

az összes munkanapok számának az 5 százaléka volt a megyében — kevesebb tehát az országos 5,2 százaléknál.

A táppénzesek aránya 1968 első felében a megyében országosan százalék		
Az iparban és építőiparban	5,7	5,5
A mezőgazdaságban	4,2	4,1
A közlekedésben	5,0	5,8
A kereskedelemben	4,8	5,5

Megyéinkben naponta átlag 6724 dolgozó volt táppénzes állományban — csaknem 9 százalékkal több, mint egy évvel ezelőtt. Az orvosi rendelőkintézetek forgalmának első félévi adatai is arról számolnak be, hogy a gyermekgyógyászat kivételével minden szakon emelkedett a gyógykezelési esetek száma a tavalyival szemben — a legnagyobb arányban a szülészet-nőgyógyászatban.

A táppénzesek száma az idén főleg az iparban növekedett erősen. A három és fél ezres napi átlag 16 százalékkal volt magasabb a tavalyinál. Sőt — a nehéziparban még ennél is nagyobb: 31 százalékos volt a táppénzes állományban levők napi átlagos számának a növekedése egy év leforgása alatt. Az élelmiszeriparban az átlagnál kisebb az emelkedés.

A táppénzes napok aránya a megyei iparban és mezőgazdaságban halad a közép-országost.

A. L.

Vigyázat! Konkurencia!

Felnőnek a vállalatok

Tavaly, amikor a Kiskőrösi Vegyipari Vállalat átállt a világitási berendezések gyártására, Kalocsán a Bács-Kiskun megyei Fémtokegipari Vállalat vezetői talán még örültek is, hogy újabb társuk akadt a megyében, aki az övékéhez hasonló armatúrákat állít elő. Tanácsokkal és szerszámokkal kölcsönözés és segítették a kiskőrösieket. Azóta itt új telep épült, fokozták a termelésüket, megtervezték a neoncövekből álló újdonság-számba menő úgynevezett „kiskőrösi luxuscslád”-ot, piackutató bemutatókon vettek részt Szegeden és a közelmúltban a szabadkai vásáron. Következésképpen ráderült, hogy a gazdaságirányítás reformjának körülményei között minden-

képpen számolni kell velük, mint konkurenciával. Kalocsán például három különböző típusú, ostornyelű oszlopokra szerelhető higanyószarmatúra gyártását tervezik. A prototípusok az Elektromos Ellenőrző Intézet véleménye szerint megfelelnek a korszerű fénytechnikai követelményeknek, s a gazdaságossági igényeknek. A nullszériából eddig összesen négy darab készült el. További harminckét a gyártását az év végéig befejezik. A sorozatgyártást a következő esztendő első hónapjaiban kezdik el. Ezek a higanyószárlámpák a korszerű, modern városkép kialakítását szolgálják. Ugyanakkor a Kiskőrösi Vegyipari Vállalatnál is gyártanak oszlopokra, os-

tornyóire szerelhető lámpatesteket. Sőt, a Magyar Elektrotechnikai Alkatrészkereskedelmi Vállalat a jövő évre hatmillió forint értékben már jelezte igényét.

Pethő János igazgató elmondta, hogy megkönnyeb-bülten sóhajtottak fel, amikor először észrevették, hogy a kalocsaiak konkurens vállalatnak tekintik őket. Úgy érezték, hogy ebben munkájuk elismerése jut kifejezésre. Mi pedig, akik a sötét beállítással a lámpák fényében élünk, dolgozunk, ugyan-csak örömmel vesszük tudomásul a kialakuló versengést, hiszen ez egyben biztosítéka is annak, hogy az igényeinknek leginkább megfelelő armatúrákat gyártják mindkét helyen.

— halász —